

LEIDRAAD BEELDKWALITEIT TERRASSEN BINNENSTAD

Januari 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Locatiekeuze	5
Meubilair, Materiaal en Kleur	8
Terrasafscheidingen	10
Parasols	12
Colofon	14

Inleiding

Dordrecht heeft een prachtige binnenstad met vele monumenten en een unieke ligging aan het water. De openbare ruimte versterkt de uitstraling van de stad en maakt het een fijne plek om te verblijven en elkaar te ontmoeten. Een goed ingerichte buitenruimte draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid én de waarde van vastgoed.

Terrassen maken de stad aantrekkelijk en levendig. Ze zorgen voor een gastvrije sfeer en nodigen mensen uit om te verblijven en te ontmoeten. Mooie terrassen versterken het karakter van een plek, maar als ze rommelig zijn of niet passen bij de omgeving, kunnen ze juist afbreuk doen aan het straatbeeld – vooral in historische delen van de stad.

Terrassen maken gebruik van de openbare ruimte en zijn daarmee onderdeel van het straatbeeld, maar zijn tijdelijk van aard en verplaatsbaar. De kwaliteit van die ruimte – zoals bestrating, straatmeubilair en groen – bepaalt mede de mogelijkheden voor een goed terras. Het uitgangspunt is altijd dat de bestaande bouw- en cultuurhistorische waarden van de locatie niet door een terras en bijbehorende inrichting worden aangetast.

Terrassen dienen daarom zorgvuldig te worden ingepast en de plek te versterken, met een open, transparante en hoogwaardige uitstraling. Gestreefd wordt naar een harmonieus straatbeeld waar terrassen zich als vanzelfsprekend voegen in de omgeving. Daarbinnen moeten horecaondernemers ook hun eigen identiteit kunnen ontwikkelen.

"Elke stad heeft onmiskenbaar een eigen gezicht, niet in de laatste plaats in de beleving van haar bewoners."

(K. Lynch, 1960, Image of the city)

Er is een nadrukkelijke wens voor ruimtelijke openheid om openbare ruimte (continuïteit/zicht op de bestrating) en achterliggende (monumentale) bebouwing tot zijn recht te laten komen. Het open karakter zorgt er ook voor dat er interactie is tussen terras, openbare ruimte en passanten. Dit komt de veiligheid en beleving ten goede.

Kwalitatief hoogwaardige horecaterrassen richten zich op een combinatie van sfeer en comfort, met aandacht voor lokale beleving, duurzaamheid en gastvrijheid. Terrassen moeten niet te krap worden opgezet. Gasten kunnen dan niet makkelijk bij een tafeltje komen en ook het personeel heeft moeite met het rondbrengen van bestellingen. Een terras moet verzekerd zijn van goede doorlooproutes (denk daarbij ook aan rolstoelen en kinderwagens).

Om richting te geven aan de vormgeving en beeldkwaliteit van terrassen is deze leidraad opgesteld. Hierin wordt de gewenste uitstraling van terrassen beschreven. Naast een aantal harde uitgangspunten is het doel om kwaliteitsuitgangspunten te benoemen, verrommeling tegen te gaan en ondernemers uit te dagen om met elkaar in overleg te treden hoe zij gezamenlijk een meerwaarde kunnen bereiken. Aan horecaondernemers met terrassen die aaneengrenzen en/of staan in dezelfde stedelijke ruimte wordt gevraagd om een gezamenlijk plan te maken wat vooraf met elkaar is afgestemd (en indien van toepassing in overleg met omwonenden). De leidraad biedt duidelijke kaders en uitgangspunten en geeft ondernemers tegelijkertijd ruimte om hun eigen concept en merkidentiteit overtuigend uit te dragen.

Transparant meubilair zorgt voor zicht op bestrating en gebouw

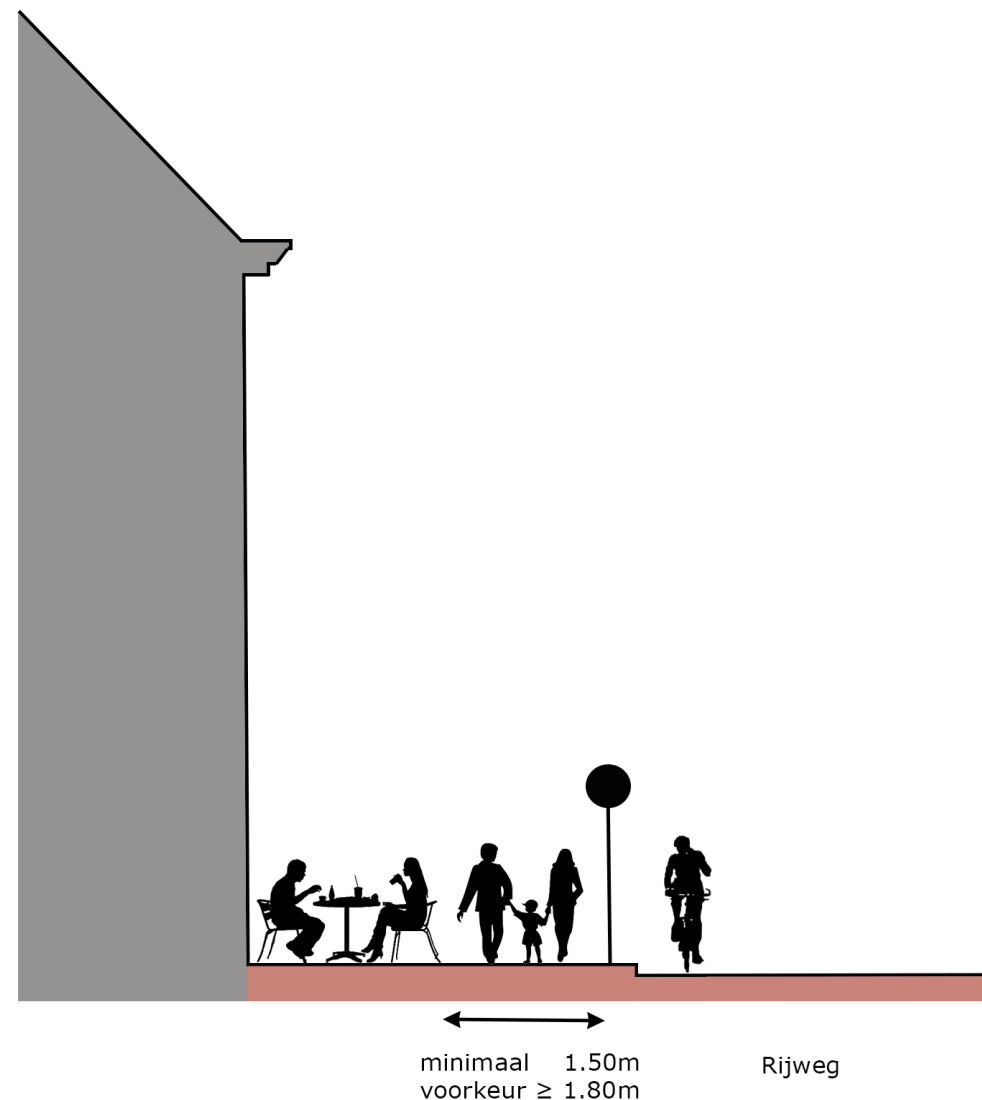
Locatiekeuze

We streven naar een harmonieus beeld van de openbare ruimte van de Dordtse binnenstad, waarin terrassen op een vanzelfsprekende en samenhangende wijze zijn ingepast. Toegankelijkheid, (verkeers-)veiligheid en ruimtelijke kwaliteit vormen daarbij de leidende uitgangspunten voor de positionering van een terras.

De natuurlijke looproutes bepalen de basis voor de positionering van het terras. Voetgangers en mensen met een beperking moeten altijd voldoende ruimte hebben om het trottoir en vrije doorloopruimte te gebruiken. Een gastvrije ruimte biedt de mogelijkheid om elkaar eenvoudig te passeren. Daarom wordt uitgegaan van een obstakelvrije zone van idealiter 1,80m of groter, en minimaal 1,50m (zie tekening). Langs geleidestroken moet aan beide zijden 60cm worden vrijgehouden. Een doorgang voor nood- en hulpdiensten is vereist. Veelal betekent dit een obstakelvrije doorgang van tenminste 3,50m in een zoveel mogelijk doorgaande, rechte lijn.

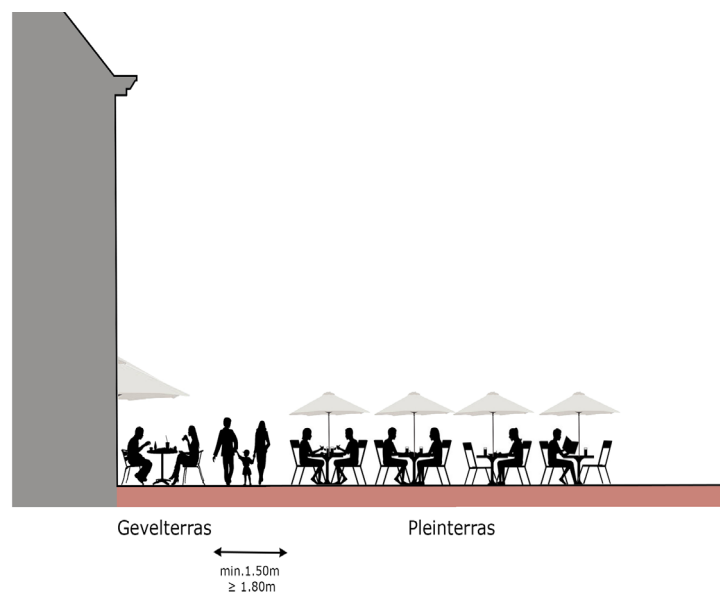
De uitstraling, omvang en maatvoering van het terras is in samenhang met de omgeving, passend binnen de ruimtelijke structuur. Belangrijke zichtlijnen naar bijzondere gebouwen en objecten blijven daarom vrij.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen terrassen: het gevelterras en het pleinterras. Gevelterrassen staan direct langs de gevel en hebben in gebruik en vormgeving een relatie met het pand waar zij voor staan. Gevelterrassen staan direct gekoppeld aan de eigen voorgevel, volgen de gevelbreedte en houden zicht vanuit het pand op het terras vrij.

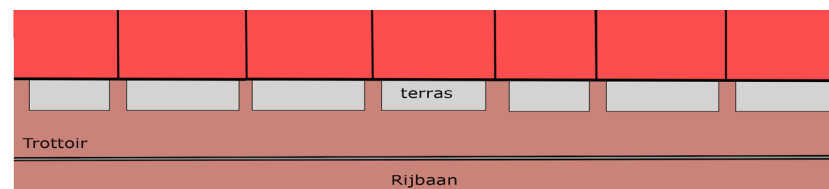
Vrije doorloopruimte garanderen

Naastliggende terrassen hanteren een gelijke dieptemaat om een rustig en eenduidig straatbeeld te realiseren. Grote verschillen in diepte van de terrassen zijn niet wenselijk vanwege een rommelige aanblik (zie tekening).

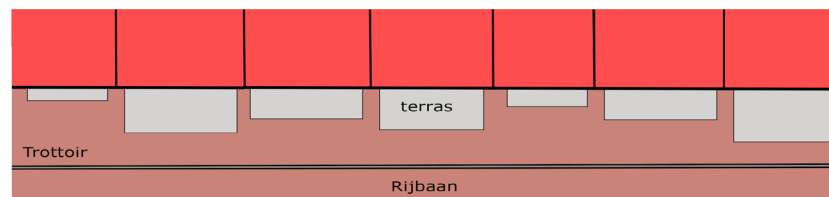

Een pleinterras maakt onderdeel uit van een gedeelde ruimte, waar ook bankjes, kunst, planten en andere elementen zoals straatmeubilair een plek hebben. De inrichting van een pleinterras sluit aan bij de ruimtelijke opbouw van het plein en de beschikbare ruimte. Horecaondernemers met terrassen in hetzelfde gebied stemmen onderling hun terrasindeling met elkaar af.

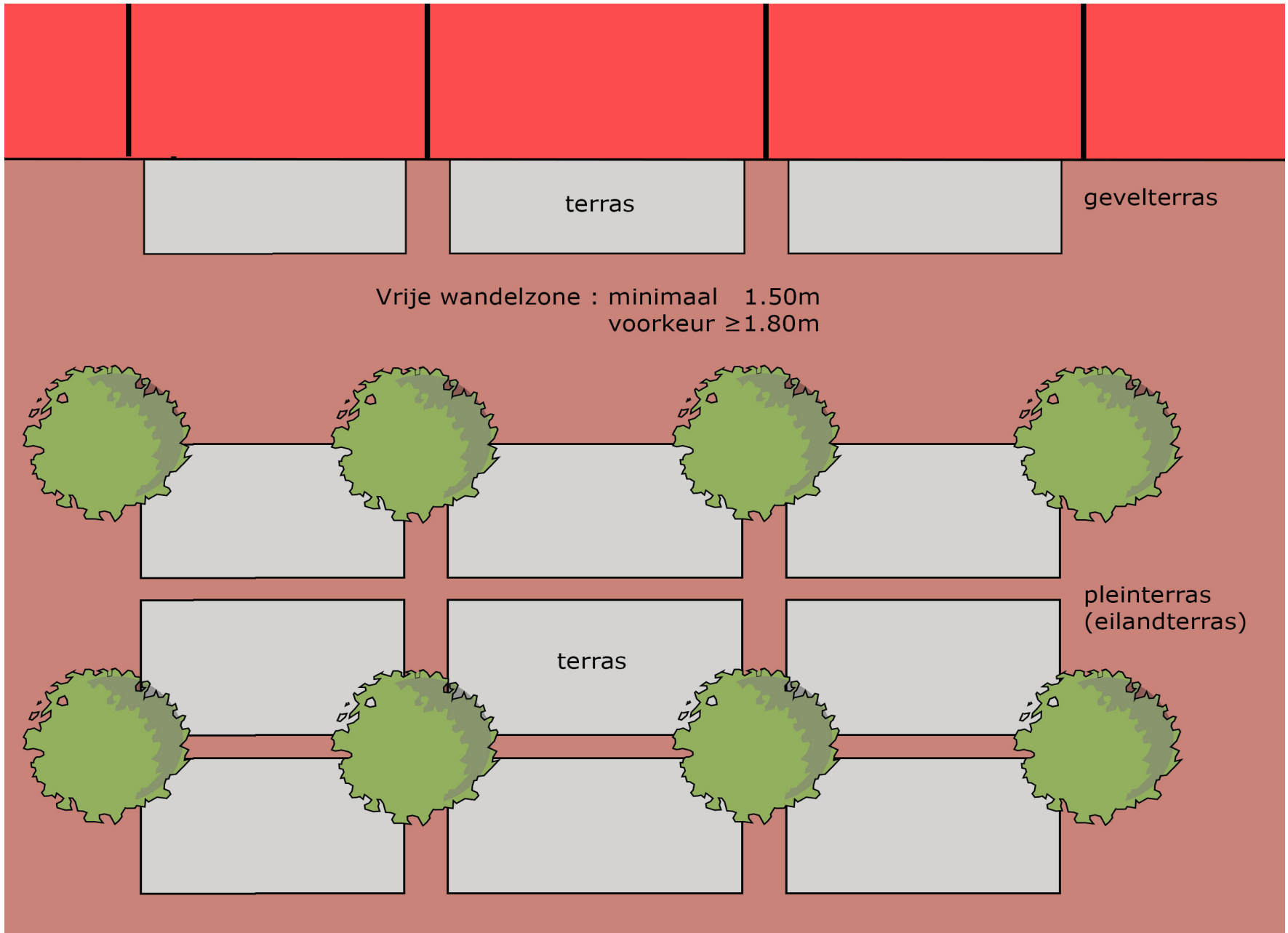
In het algemeen geldt dat de indeling van terrassen op een plein aansluit bij de verdeling van de gebouwen eromheen. Een terras wordt geplaatst in het verlengde van de eigen gevel. Bij meerdere terrassen wordt gestreefd naar onderlinge samenhang. Het horeca-aanbod sluit aan bij de identiteit van het betreffende deelgebied. Per gebied kan sprake zijn van een unieke identiteit en een onderscheidend vermogen.

wensbeeld naastgelegen terrassen met gelijke dieptemaat

grote verschillen in dieptemaat naastgelegen terrassen niet wenselijk

Meubilair, Materiaal en Kleur

De openbare ruimte is leidend bij de keuze van terrasmeubilair. Bestrating en gevels blijven zichtbaar. Terrasvloeren (tapijten en platformen) zijn daarom in principe niet toegestaan en het toegepaste meubilair is open/transparant. Afwijken is toegestaan als hier een omgevingsvergunning voor is verleend. In gebieden met meerdere terrassen is het meubilair op elkaar afgestemd en vormt het een samenhangend geheel.

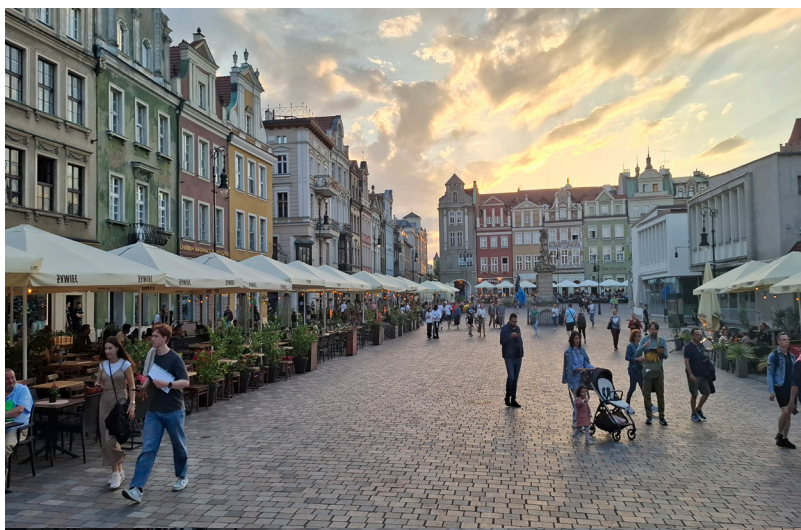
Wenselijk: het meubilair, de accessoires en uitstellingen zijn gemaakt van kwalitatief hoogwaardig/duurzaam materiaal dat een lange levensduur heeft en duurzaam verouderd. Het meubilair is eenvoudig te verplaatsen en te onderhouden. Terrassen hebben een open, luchtig, toegankelijk en gastvrij karakter. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van natuurlijke materialen (hout, rotan, metaal) met chrome of rvs poten/frames.

Niet wenselijk: Plastics, (steiger)houten massief/dicht meubilair zoals loungebanken (uitgezonderd tegen de gevel), losse vloeren, grote losse of te hoge obstakels.

Het kleurgebruik van het terrasmeubilair sluit aan bij de kleuren uit de Dordtse Kleurenwaaier (zie afbeelding). Horecaondernemers kiezen binnen deze kleurenstelling een stijl die past bij hun onderneming. In gebieden met meerdere terrassen is het kleurgebruik onderling afgestemd. Het uitgangspunt is; terughoudende rustige kleurstelling (beige, antraciet, grijsgroen, grijsblauw e.d.). Felle, primaire of schreeuwerige kleuren en donkere/zwarte kleuren worden niet toegepast.

Per straat of stedelijke ruimte is het kleur- en materiaalgebruik rustig en samenhangend, afgestemd op het karakter van de plek en de omliggende bebouwing. Grote variatie in kleuren of materialen komt niet voor, waardoor een rustige en hoogwaardige uitstraling ontstaat. Om deze reden is het uitgangspunt te kiezen voor één meubelstijl per terras. In ruimtes met meerdere terrassen sluiten de stijlen op elkaar aan. Grote variaties in meubilair binnen één terras komt niet voor (geen mix van picknicktafels, statafels, groot-klein, rond-vierkant e.d.).

Onderling afgestemd kleur/materiaalgebruik per straat/plein

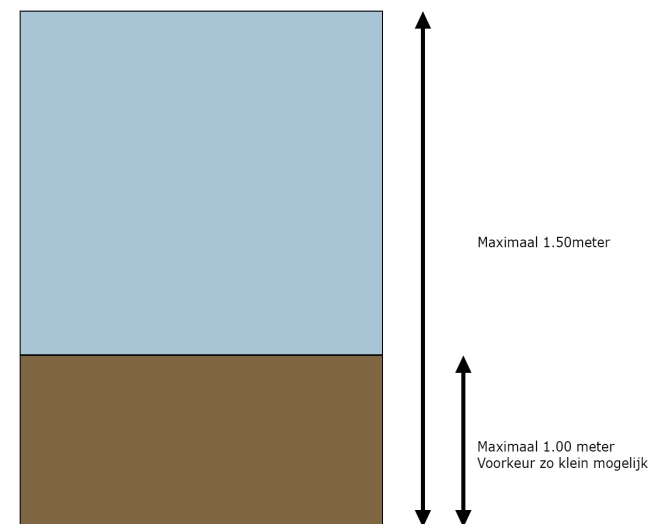
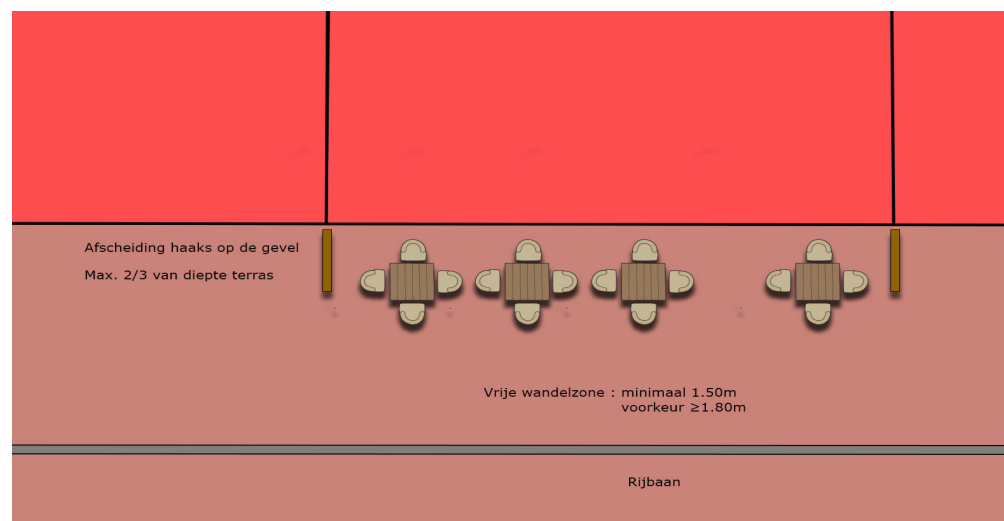
Dordtse kleurenwaaier

Terrasafscheidings

Terrassen hebben een uitnodigende, open uitstraling en zijn in principe niet voorzien van afscheidingen. Gasten op het terras hebben vrij zicht op het passerend publiek. Waar afscheidingen noodzakelijk zijn, zijn deze eenduidig vormgegeven (geen combinatie van windschermen, tonnen, plantenbakken e.d.) en afgestemd met naastgelegen horeca.

Terrasafscherming is samengesteld uit kwalitatief hoogwaardig materiaal zoals glas of plaatmateriaal met slanke profielen in metaal of hout. De maximale hoogte bedraagt 1.50 meter. Afwijken is toegestaan als hier een omgevingsvergunning voor is verleend. Een terrasafscheiding is bij voorkeur volledig transparant en kan alleen aan de onderzijde gesloten zijn tot een hoogte van maximaal 1 meter. Naamaanduiding van de onderneming en/of reclame kan geplaatst worden op het gesloten deel en is niet hoger dan 20cm. Logo's zijn niet hoger dan 40cm.

Bij gevelterrassen staat terrasafscherming alleen haaks op de gevel (zie tekening). De maatvoering is afgestemd op de diepte van het terras en is daarom niet groter dan 2/3 van de diepte van het terras. Bij gevelterrassen zijn individuele planten in grote bloempotten als alternatieve afscheiding mogelijk.

Ook op pleinen en andere stedelijke ruimtes wordt geen gebruik gemaakt van terrasafscheidings. Als in specifieke omstandigheden dit wel noodzakelijk is, dan zal dit in principe via lage plantenbakken dienen te gebeuren.

Als terrasschotten noodzakelijk zijn vanwege bijvoorbeeld bovengemiddelde windhinder, staan deze haaks op de gevels van de aangrenzende panden, zodat de open uitstraling behouden blijft. In het geval van meerdere gevels staan de terrasschotten in één richting. Tussen onderling aangrenzende terrassen (van verschillende ondernemers) worden geen schotten of afscheidingen geplaatst. Waar nodig staan plantenbakken van maximaal 60 cm hoog, voorzien van hoogwaardige en (deels) groenblijvende beplanting.

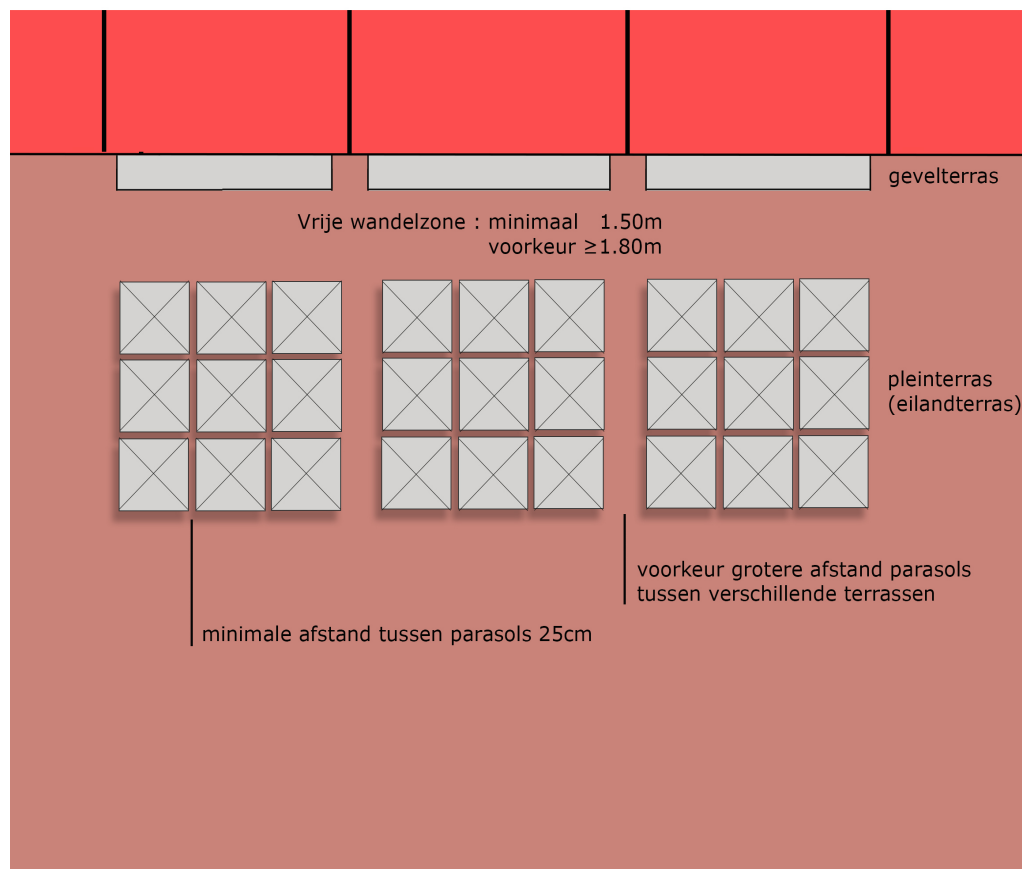
Terrasafdeling met lage plantenbakken/groen

Parasols

De terrassen vormen een rustig en samenhangend geheel, ook als er meerdere terrassen naast elkaar staan. Parasols van één ondernemer hebben dezelfde vorm en effen lichte kleur, zoals die uit de Dordtse kleurenwaaier.

In ruimtes met meerdere terrassen zijn vorm en kleur van de parasols onderling afgestemd. De parasols staan in één lijn en maken gebruik van specifieke bevestigingspunten om extra obstakels te voorkomen. Bevestigingspunten en/of verankeringsputjes worden altijd in overleg met de gemeente aangelegd. Parasols mogen geen schade veroorzaken of vastgebonden worden aan bomen of straatmeubilair.

De terrassen behouden hun open uitstraling doordat parasols niet aaneengesloten worden geplaatst en geen overkapping vormen. Tussen de uitgeklapte parasols blijft minimaal 25cm ruimte vrij (zie tekening). Zijflappen worden niet gebruikt. (Uitgeklapte) parasols moeten altijd binnen het vlak van de terrasvergunning vallen. Een parasol moet ten minste een vrije doorloophoogte hebben van 2.2 meter boven de grond.

Naamaanduiding en/of reclame is een nadrukkelijk ondergeschikt element ten opzichte van een parasol. Op de volant van de parasol is in niet meer dan twee vakken met een hoogte van ongeveer 15-20cm naamaanduiding en/of reclame geplaatst. Bij parasols zonder volant staat de reclame-uiting boven op het doek op niet meer dan twee zijden in dezelfde maatvoering.

Colofon

Deze leidraad is opgesteld om richting te geven aan de vormgeving en beeldkwaliteit van terrassen in Dordrecht. De wetten en regels die van toepassing zijn op terrassen in Dordrecht staan beschreven in de 'Algemene plaatselijke verordening Dordrecht', 'Nadere regels terrassen gemeente Dordrecht' en 'Toelichting nadere regels terrassen'. Deze zijn terug te vinden op de website van de gemeente Dordrecht.

foto voorpagina : Erickson Digital

foto blz. 3 : Helena, Dordrecht

foto blz. 4 : Dordrecht Marketing & Partners

foto blz. 8 : café de Sigaar, Groningen

foto's blz. 9 : Gemeente Dordrecht

foto blz. 11 : Gemeente Dordrecht

foto blz. 13 : Garden Pleasure